

Simon Petrus

Liturgiesuggesties:

Psalm 111: 1, 2 en 3 OB of Gezang 215: 1, 2 en 3

Psalm 111: 4, 5 en 6 OB

Johannes 6: 67-71; 18: 12-27 en 21: 15-23

Psalm 51: 4 en 5 of Psalm 22: 9 en 12 OB

Na verkondiging: Psalm 51: 4 en 5 OB of Psalm 139: 1, 2 en 3

Psalm 32: 1 en 4 OB of Gezang 440: 1, 2, 3 en 4

*

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, jongelui,

Petrus: een gedicht.

"Noem mij geen Petrus meer - ik ben die naam niet waard;
ik heb mijn Heer verloochend en verlaten,
ik heb mij aan de kant der vijanden geschaard,
en lof geheuld met die mijn Meester haten.

Noem mij geen Petrus meer - ik ben geen sterke rots;
eens heb ik Jezus als mijn Heer beleden,
ik heb Hem aanbeden als de Christus Gods;
wat lijkt mij dat nu eindloos lang geleden.

In deze nacht verloor ik alles wat ik had;
mijn hoop en mijn geluk en mijn vertrouwen.
Maar alle liefde, die ik ooit voor Hem bezat
brandt als een vlam die nimmer kan verflauwen.

Ik heb Hem lief, ik heb Hem lief, maar zie zijn blik
waarmee Hij mij bedroefd heeft aangekeken.
Ja Heer, ik heb verraad gepleegd - ik deed het, ik,
slechts wenend kan ik om genade smeken."

*

1. Broeders en zusters, jongelui, hebt u, heb jij wel eens wat verprutst?
Je had bij voorbeeld iemand iets beloofd.
Ze rekenden écht op je.
Maar toen het er op aan kwam ... waar was je toen?
Of ... iemand heeft je zijn vertrouwen gegeven, maar ... je hebt dat vertrouwen flink
geschaard ... Je had moeten zwijgen, maar je kon je mond weer niet houden.
Ondertussen is die ander boos, teleurgesteld.
En jij? Je blijft zitten met een naar gevoel.
Je durft die ander niet meer onder de ogen te komen.
Leuk vind je het niet.
Hoe komt het nu weer goed tussen die ander en jou?

*

2. Van de 12 discipelen van Jezus, broeders en zusters, jongelui, is Simon Petrus wel de bekendste.

Van niemand wordt ons in het evangelie zoveel verteld als van deze stoere visser uit Galilea.

Simon ... de visser.

Iemand die tegen de stormen op het meer en tegen de stormen van het leven opgewassen is.

Simon staat zijn mannetje.

Op zekere dag was Jezus van Nazareth langs de Jordaan gekomen.

Bij Johannes de Doper.

Hij liet Zich dopen in het water van de Jordaan.

De volgende dag kwam Jezus daar opnieuw langs.

Hoe Petrus daar terecht was gekomen vertelt de evangelist Johannes ons niet.

Wat hij ons wel vertelt is dit:

"Jezus zag hem aan en zei: Gij zijt Simon, de zoon van Johannes, gij zult heten Kefas, wat vertaald wordt met Petrus." (Johannes 1: 43).

En zo wordt Simon, bar Jona / de zoon van Jona / van Johannes, een volgeling, een discipel van Jezus van Nazareth.

Een vissers-mens wordt mensen-visser.

Zo kan je leven ineens radicaal veranderen.

Als Jezus Christus bij je langs komt.

Als de Zoon van God op u en jou en mij een beroep doet.

"Volg Mij!" Wat doe je dan?

Simon, bar Jona, is Jezus gevolgd.

Door de Jordaanstreek naar zijn geboortestreek in Galilea.

Van Galilea naar Judea, naar de stad van God, Jeruzalem.

In de hof van Gethsemané, in de voorhof van de hoge-priester, rond het kruis van Golgotha.

Simon, bar Jona, is erbij.

*

3. Simon: Als ik hem vanmorgen / vanmiddag wat typeren mag: Een mens met uitersten: met ups en met downs.

Hij heeft het, broeders en zusters, jongelui, in zijn leven niet gemakkelijk gehad met het volgen van Jezus.

Zeker, iedereen moet leren Jezus te volgen.

Maar door Simons karakter best wel moeilijk.

In Simons leven wordt het duidelijk dat je niet zomaar een volgeling en leerling van Jezus wordt.

In Simons leven wordt duidelijk dat Jezus je tot zijn discipel maakt!

En als Jezus niet voor hem was blijven bidden, was zijn geloof zeker bezweken.

Simon blijkt een emotioneel en impulsief mens te zijn.

Hij is - in de kring van Jezus' discipelen - altijd 'haantje de voorste'.

Een grote mond en een klein hartje.

U kent dat soort type mens vast wel.

Wilt u voorbeelden uit het leven van Petrus? Dat kan:

- * Door het geloof loopt Petrus op het water, zinkt weg en schreeuwt: "Here, red mij."
- * Op de berg der verheerlijking: 'Zullen wij drie tenten opslaan, voor Mozes, voor Elia en voor u?'
- * Bij de voetwassing: "Here, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd."
- * In de hof van Gethsemané: een zwaard, een oor eraf en een wegluchtende Petrus.
- * Na zijn verloochening kruipt Petrus als een geslagen hond in alle eenzaamheid zijn weg.

Simon Petrus, een mens van tegenstellingen.
 Aan de ene kant is zijn hart vol liefde voor Jezus.
 Aan de ander kant kan hij beslist geen streep halen door zich-zelf.
 Hij wil Jezus wel volgen, maar hij wil daarbij wel koploper zijn.
 In Petrus ziet Jezus - op zijn weg naar het kruis - een steen des aanstoots, iets van de satan.
 Telkens weer probeert de satan vat te krijgen op Petrus' leven.
 Herkenbaar, vind u niet?

Simon, zoon van Johannes.
 Drie momenten uit zijn leven: - zijn belijdenis; - zijn verloochening; - zijn eerherstel.

*

4. Simon. Zijn naam betekent: Hij hoort.
 Wie hoort?... Simon hoort.
 Simon hoort op een zeker moment in zijn leven de stem van God, de stem van Jezus.
 Z'n eigenlijke naam is: Simeon, of korter Simon.
 Petrus is zijn bijnaam: Rotsman.
 Die bijnaam heeft hij van Jezus gekregen toen hij belijdenis deed van zijn geloof. (vgl. Math. 16:15-18).
 Op Jezus' vraag aan zijn discipelen - nadat velen van Hem waren weggegaan ...
 Op Jezus' vraag of zij ook niet willen heengaan, legt Simon belijdenis af van zijn geloof.
 Openbare geloofsblijdenis - zeggen wij dan.
 "U hebt woorden van eeuwig leven;
 en wij hebben geloofd en erkend,
 dat U bent de Heilige Gods." (Johannes 6:69)
 Of, zoals Mattheüs heeft opgeschreven:
 "U bent de Christus, de Zoon van de levende God."

Jezus zegt dan: "Zalig ben je, Simon, Bar-Jona, want vlees en bloed hebben je dat niet geopenbaard, maar mijn Vader die in de hemelen is.
 En Ik zeg je, dat je Petrus bent, en op deze petra - op deze rots - zal Ik mijn gemeente bouwen,
 en de poorten van het dodenrijk zullen haar - die gemeente - niet overweldigen."
 (Mattheüs 16:15-18)

Simon, Rotsman.

Met deze bijnaam onderstreept Jezus, dat Petrus de rots is waar Jezus - na Pasen en Hemelvaart - zijn gemeente op zal bouwen.

Even iets over die belijdenis van Petrus.

In zijn belijdenis noemt Petrus Jezus: dé Heilige van God.

"U bent de Heilige van God."

U bent Degene, die door God apart gezet is voor zijn dienst op aarde.

U bent Degene, die God op aarde vertegenwoordigd.

U bent Degene, die als God zélf, onder mensen wil wonen en werken.

"De Heilige van God."

Misschien is het u en jou bekend, dat deze titel in het Oude Testament voorbestemd was voor de koning en de hogepriester.

Zij waren de dienaren van God in een heel bijzonder op-zicht.

Zij waren door God zélf aangewezen voor hun bijzondere taak.

Gezalfd met zalfolie, als het teken dat zij gezalfd waren met de Heilige Geest.

De koning en de hogepriester.

Heel bijzondere mensen. Heel apart.

Omdat God hen - uit het midden van zijn volk - tot de allerhoogste ambtsdragers en dienaren had uitgekozen.

De koning was er om het volk te regeren.

De taak van de hogepriester was om voor het volk verzoening te doen over de zonden.

Petrus noemt hier dus Jezus: dé Koning en dé Hogepriester van de Joden.

"De." Het staat er in de grondtekst om alle nadruk te krijgen.

Jezus is hier dé Koning en dé Hogepriester die God aan zijn volk heeft gegeven.

't Is goed om ons dat even goed te realiseren.

Want het is deze belijdenis, die Petrus straks zal verloochenen.

Straks zal Jezus als dé Koning staan tegenover Herodes, de koning der Joden; en tegenover Kajafas, dé hogepriester van dat jaar.

De belijdenis van Petrus staat daarom in het kader van het kiezen: Voor wie kiest Petrus nu?

Voor wie kiest Petrus straks?

Wie is Jezus werkelijk als het er voor Petrus en voor ons op aan komt?

Betrek het vanmorgen/vanmiddag maar op jezelf.

Belijdenis-doen van je geloof.

Je bent er aan toe, of misschien voel je je nog niet helemaal zeker van je geloof.

Belijdenis-doen.

Misschien ligt het wel heel wat jaren achter u.

Maar wát was, wat ís, wat zal de inhoud van je belijden zijn?

Of om het nog wat aan te scherpen:

Waarom doe je eigenlijk belijdenis van je geloof?

Of waarom heb je toentertijd belijdenis gedaan van je geloof?

* Omdat het zo hoort?

* Omdat je wel eens van dat gezeur over catechisatie af wilde?

* Omdat je wilde trouwen of omdat je je kindje wilde laten dopen?

* Omdat je bij de gemeente van de Here Jezus Christus wilde horen?

Of ... omdat je net als Petrus in je leven hebt ontdekt dat je bij Niemand anders terecht kunt dan bij Jezus.

"Tot wie zouden wij heengaan. U hebt woorden van eeuwig leven?"

Broeders en zusters, jongelui, 't is vandaag het begin van een week van voorbereiding op de viering van het Avondmaal.

Broeders en zusters, jongelui, het is vandaag de .. e lijdenszondag.

We bereiden ons voor op de Goede Vrijdag en op het Paasfeest.

Kijk vanmorgen nu eens diep in je hart en geef eens eerlijk antwoord op de vraag:
Wie is Jezus ... voor u en voor jou?

Ik las in een themanummer van een blad een paar antwoorden die mensen gaven op de vraag:

Wie is Jezus ... voor u?

* Iemand zei: "Ik beschouw Hem als één van de meest waardevolle personen die onze samenleving heeft gekend.

Ik moet u zeggen: Ik ben geen christen, ik geloof niet in een hemel of een hel en dat soort zaken, maar de figuur van Jezus spreekt mij bijzonder aan."

* Een ander reactie: "Jezus gewoon een grandioos figuur ... een bevrijder, dat is Hij vooral geweest.

Iemand die Zich niet heeft geschaamd om de gevestigde orde in zijn dagen radicaal omver te werpen.

Ongelooflijk goed vind ik die man."

* Of nog weer een andere reactie: Op een conferentie met Joden en christenen zei iemand:

"Als ik Jezus zeg, zie ik een kruis voor mijn ogen.

En in naam van dat kruis zijn er miljoenen Joden vermoord. ... Vermoord!

En weet u wat niemand zich dan blijkbaar herinnert?

Dat Jezus zelf ook een Jood is geweest."

Terug naar die vraag:

Wie is Jezus voor u, voor jou en voor mij persoonlijk?

Is Hij de Koning van je leven?

Is Hij de Hogepriester die ook voor jou zijn eigen bloed gegeven heeft om je zonden voor God te verzoenen?

*

5. Inmiddels hebben de soldaten van de tempelwacht Jezus opgebracht.

Petrus is zijn Meester gevolgd tot in het hol van de leeuw.

Je moet maar durven.

Hij is er binnengelaten door een bekende.

Blijkbaar heeft Jezus ook vrienden in het paleis van de hogepriester.

Kajafas is de hogepriester van dat jaar.

Maar achter Kajafas staat Annas (de schoonvader van Kajafas).

Annas is de duivel in eigen persoon.

Daar in het paleis van de hogepriester ziet en hoort Petrus hoe de hoogste kerkelijke rechtbank het verhoor van zijn Meester afneemt.

Voordat het zover komt heeft de slavin, die als portierster dienst doet, aan Petrus al gevraagd:

"Gij behoort toch ook niet tot de discipelen van deze mens?"... "Ik niet!" ... Een leugentje om bestwil?

Wie zal het zeggen?

Petrus wil kost wat kost blijven.

Hij had toch beloofd zijn Meester niet in de steek te zullen laten? ... "Ik niet!"

"t Is koud. 't Is nacht.

Onopvallend weet Petrus zich te voegen bij de slaven en de dienaren die zich rond een houtvuurtje staan te warmen.

Van die plaats af heeft Petrus een goed gezicht op zijn Meester.

Hij hoort Jezus tegen zijn Joodse rechters zeggen:

"Ik heb vrijuit tot de wereld gesproken.

Ik heb voortdurend in de synagoge geleerd en in de tempel, waar al de Joden bijeenkomen, en in het verborgene heb Ik niets gesproken.

Waarom vraagt gij Mij?

Vraag hun, die gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb;

zie, deze weten wat Ik gezegd heb."

Eén van dezen die voor Jezus kan getuigen staat bij het vuur.

Petrus is getuige geweest van Jezus' woorden en zijn werken.

Hij heeft zijn geloof in Hem beleden: "Gij zijt de Heilige van God; Gij zijt de Gezalfde, de Messias."

Maar hier, in het paleis van de hogepriester krijgt Petrus geen kans om voor de rechters zijn geloof in Jezus te belijden.

Opeens ziet en hoort Petrus de klap die zijn geliefde Meester, in zijn gezicht krijgt.

Zouden de slaven van de hogepriester zijn reactie hebben opgemerkt?

In ieder geval ... hij wordt herkend:

"Zij zeiden dan tot hem: Gij behoort toch ook niet tot zijn discipelen?"

"Ik niet!" klinkt het voor de tweede keer.

Er wordt nog scherper op Petrus gelet.

Een familielid van Malchus (de slaaf zonder oor) vraagt voorzichtig: "Zag ik u niet in de hof met Hem?"

"Ik niet!" klinkt het voor de derde maal.

En terstond kraait er een haan.

Petrus herinnert zich Jezus' woorden.

Verslagen, huilend van verdriet driipt hij af.

Wat niemand van Petrus had verwacht - en hijzelf niet in het minst - is nu gebeurd.

Hij is gebroken.

Schaamte, schuldgevoel.

Zoveel hield hij van zijn Meester.

In deze nacht verloor hij alles wat hij had: zijn hoop, zijn verwachting, zijn vertrouwen, zijn Meester en zichzelf.

*

6. Verloochening (daarin zit het woordje: leugen).

Zou Petrus zo geliefd en zo bekend zijn ... omdat wijzelf ons zo goed in hem kunnen herkennen?

Geroepen door Jezus: "Volg Mij!"

Belijdenis van je geloof: "U bent alles voor mij!"
"Zonder U wil en kan ik niet leven en niet sterven!"

Maar daarna.

Na dat hoogtepunt in je leven.

Als je weer midden in de werkelijkheid van het dagelijks leven staat.

Als mensen op je gaan letten en je kritische vragen gaan stellen:

- Jij gaat toch ook naar de kerk?
- Jij zegt toch dat je in God gelooft?
- Jij hoort toch ook bij die gemeente van Jezus Christus?

Wat zeg je dan?

Wat dóe je dan?

- Kom je er dan voor uit waar je voor staat?
- Vertel je die ander wat je nu echt gelooft?
- Ben je een visitekaartje van Jezus?

Ik denk dat de Here Jezus, broeders en zusters, jongelui, ook best wel vaak verdriet heeft om ons.

Hoe vaak verloochenen wij niet dat wij christen zijn, dat we bij Hem horen?

Wat gaat er in onze relatie met Hem en met elkaar dikwijls niet veel mis?

('t Is goed dat we in zo'n week van voorbereiding op het Heilig Avondmaal ons dat te realiseren.

Is er misschien iets tussen mij en Hem?

Zijn er dingen waarmee ik Hem of een ander verdriet hem gedaan?

Hoe ben ik omgegaan met het vertrouwen dat mij werd gegeven?

Kan ik de Here Jezus en mijn naaste recht in de ogen zien?

Misschien dat de uitkomst van de antwoorden op deze vragen u en jou deze week aan het werk zetten.

Misschien dat u deze week toch nog een bezoek moet brengen bij die broeder of zuster die u met woorden of daden hebt gekwetst.

Voelt u ... zo'n Petrus-figuur ... wat lijken we toch veel op hem.)

*

7. Broeders en zusters, jongelui, gelukkig is er voor u en voor jou en voor Petrus een nieuw begin mogelijk.

Na de donkere dagen van Goede Vrijdag en Stille Zaterdag gaat op de Paasmorgen als een lopend vuurtje door de stad: "De Heer is waarlijk opgestaan. Hij leeft!"

Als één van de eersten is Petrus bij het graf.

Maar voor hem ... geen Jezus.

En een paar dagen later: in het Noorden van het land, bij de zee van Tiberias, is het Petrus die niet weet hoe gauw hij bij Jezus moet komen.

Tijdens de maaltijd vraagt Jezus aan deze Simon Petrus, zoon van Johannes: "Heb je Mij waarlijk lief, meer dan dezen?"

Niet één keer. Tot drie keer toe.

Snikkend: "Here, U weet alles, U weet dat ik U liefheb."

Ik moest denken aan die woorden uit Psalm 139:

"Here, Gij doorgrondt en kent mij;

Gij kent mijn zitten en mijn opstaan,
Gij verstaat van verre mijn gedachten."

*

8. Als je Jezus laat vallen, laat Hij jou nog niet vallen.

Jezus zoekt je telkens weer op.

Dat is echte liefde!

Maar je zult wel opnieuw moeten belijden dat je ook van Hem houdt.

Drie keer ... verloochening.

Drie keer: "Heb je Mij lief?"

De eerste keer zeg je spontaan: "Ja, Here."

De tweede keer wordt al een stuk moeilijker:

"Hoe bedoelt U, ja, ik hou van U, Here."

Maar dan die derde keer.

't Is of je aan jezelf gaat twijfelen: "U weet alles, U weet, dat ik U liefheb."

Het zal je man, je vrouw, je vriend of vriendin, maar zijn die dat tot drie maal toe van je vraagt.

*

9. Petrus: een mens als u en jij en zoals ik.

Hij wordt door Jezus geroepen om te volgen.

Hij belijdt spontaan en zonder enige reserve zijn geloof.

Hij verloochend zijn Meester waar Hij bij staat.

En toch ... toch is er die hartstochtelijke liefde die alles overwint.

Het lijkt achteraf gezien allemaal zo gemakkelijk.

Maar voor Petrus is christen-zijn niet gemakkelijk geweest.

Met vallen en opstaan.

Met belijden en verloochenen.

Maar ook voor hem is er vergeving en verzoening.

Genade door het bloed dat Jezus voor hem en ons heeft gegeven.

Dat is onze troost.

Zelfs voor mensen die Hem hebben verloochend / die Hem hebben verraden.

Voor u, voor jou en voor mij.

Amen.

Ds. Jan K.C. Kronenberg, Leeuwarden 2 april 1995

! Graag een mailtje wanneer deze preek in een gemeente wordt gelezen. !